

völgyeségi

hírlevél

BONYHÁD ÉS KÖRNYÉKE
KÖZÉLETI LAPJA

VII. évfolyam, 8. szám • 2013. október

Az Aradi Vértanúkra emlékeztek Bonyhádon

„Minden nemzet, mely elmúlt kora emlékeztétét semmivé teszi vagy semmivé tenni hagyja, saját nemzetét gyilkolja meg.”

„A himnusz költőjének, Kölcsey Ferencnek szavait idéztük, melyek arra figyelmeztetnek, hogy nemzetünk múltját ismerni, hőseink tetteit felidézni, emlékezni erkölcsi kötelességünk” – mondta ünnepi emlékező beszédében Takácsné Vercse Erzsébet 2013. október 4-én, a bonyhádi Kálvária dombon. A történelem szakos tanár beszédében felelevenítette az Aradon kivégzett 13 honvédtábornok és az első felelős magyar kormány miniszterelnöke, gróf Batthyányi Lajos

tevékenységét, élete utolsó napjait. A családtagoknak, a szeretteknek írt utolsó levelek soraival idézte meg a magyar nemzet mártírjainak szellemét és rendíthetetlen elkötelezettségét a haza iránt, mely örök példa minden embernek, aki magyarnak született. A megemlékezésen közreműködött Csiszer Bence, a Vörösmarty Színjátszó Kör tagja, a Városi Zeneiskola népzene tagozatos tanulói és a Magyar Nemzetörség tagjai.

szírenke

Hajdina Fesztivál és Térségi Konferencia A vidéki falu – Györe ünnepe

Immár három éve, hogy hagyományteremtő szándékkal megrendezte Györe Község Önkormányzata az első Hajdina Fesztivált és az azt megelőző Térségi Konferenciát a vidéki hagyományörzés jegyében. A 2013. október 4-i konferenciát az együttgondolkodás az összefogás jegyében

szervezte az önkormányzat, melyre meghívást kaptak és részt vettek a térség kormányzati képviselői, a közigazgatási szervek vezetői, vállalkozói és gazdasági szakemberei.

Csoma József polgármester pénteken Győrben a Hajdina Fesztivál előestéjén tartott konferencián hangsúlyozta, hogy közös összefogással a hagyományok élővé tételével lehet a vidék fejlesztésén, fellendítésén dolgozni. Kiemelte, hogy a mindenkori kormányokkal párbeszédre törekcsenek, mert a vidék felemelkedése csak akkor valósulhat meg, ha a falvak

Folytatás a 3. oldalon

Felújítják a megye több útszakaszát

A legégetőbb problémák rendezése érdekében nagyfelületű burkolatjavításokat tartalmazó országos program indul az Új Széchenyi Terv és a hazai költségvetés forrásaiból. A következő hónapokban az országos közúthálózat 287 kritikus állapotú szakaszán,

közel 530 kilométeren végeznek el engedélyhez nem kötött beavatkozásokat. A 33 milliárd forint összegű felújítási program keretében összesen 1,2 milliárd forintot fordítanak Tolna megye egyes útszakaszainak felújítá-

Folytatás a 2. oldalon

Fókuszban az épített örökség

A Tolna Megyei Egyed Antal Honismereti Egyesület XIV. megyei találkozóját 2013. október 5-én, szombaton Závodon, a Várad Antal Civil Házban tartotta, a találkozó témája az épített örökség volt.

A megérkező vendégeket a Civil Ház előterében berendezett kiállítás fogadta, mely a 2011. évben lezajlott Závod-Felsőnána építészeti felmérő

tábor rajzi és makett anyagát mutatta be. Az egyesületi tagokat és meghívott előadókat Szász János polgármester köszöntötte, a köszöntőt a község szülöttének, Várad Antalról, a drámaíróról, a Kisfaludi Társaság tagjáról, Várad Antal Értékmentő Egyesület névadójáról szóló megemlékezés és emléktábla-koszorúzás követte.

Folytatás a 3. oldalon

A csobányolás a szellemi kulturális örökség listájára került

Cikkünket a 10. oldalon olvashatják.

Száz esztendeje született Lotz János

A világhírű nyelvészprofesszorra emlékeztek 2013. október 8-án a Solymár Imre Városi Könyvtárban. Lenczné Vrbovszki Judit, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatóhelyettese tartott előadást Lotz Jánosról. A könyvtárban kiállítás is nyílt a híres bonyhádi diákról.

A XVIII. században Somogyvámosra betelepült német család leszármazottja az Amerikai Egyesült Államokban, Milwaukee-ban született 1913. március 23-án és amerikai állampolgárként halt meg 1973-ban. Tizenhat évet élt Magyarországon, ebből nyolc évet töltött Bonyhádon, az evangélikus gimnázium tanulójaként. Szülei az 1910-es évek elején vándoroltak ki az „Ígéret földjére”. Az I. világháborút követően a béketárgyalások reményeivel és erősödő honvágygal a család hazatért Magyarországra 1920 tavaszán. Lotz János, Böhm Sándor

somogyvámosi tanító közbenjárásával került a bonyhádi gimnáziumba 1923-ban. Az iskola több mint 200 éves történetének egyik legkiválóbb tanulója volt a mindvégig kitűnő diák. Az önképzőkörben verseket, novellákat írt, műfordításokat készített; irodalmi dolgozataival, szabadelőadásaisal kiemelkedett a mezőnyből.

A kitűnő érettségi után Budapesten egyetemi hallgató magyar-német-angol tanárszakon. Tizenkilenc éves korában megjelent első nyelvészeti tanulmánya egy olyan kötetben, amelynek szerzői akadémikusok és egyetemi professzorok voltak. 1935-ben Stockholmban ösztöndíjas, 1936-tól a stockholmi Magyar Intézet igazgatója, 1942-ben egyetemi tanárnak nevezték ki a svéd fővárosban. 1947-től a Columbia Egyetem vendégtanára New Yorkban, 1949-ben az összehasonlító nyelvészet professzora. Számos nyelvészeti világkongresszus előadója, szervezője, elnöke volt.

A bonyhádi diákevek emlékét őrző világhírű nyelvész az osztályfőnökekről a következőket írta: „A nyelvészet iránti érdeklődést Hajas Béla ébresztette fel bennem”. Miután Stockholmban egyetemi tanárrá nevezték ki, azonnal Bonyhádra gondolt. A gimnázium évkönyve szerint, a szegény sorsú gimnazisták segélyezésére, az ingyenes tankönyvhasználat biztosítására „Lotz János stockholmi egyetemi tanár 1000 P-s ajándékával” támogatta az iskola Segélyegyleti Könyvtárát.

Varga Zsófia

Folytatás az 1. oldalról
sára. Az adott helyszínen leghatékonyabban alkalmazható technológiai megoldással a rendbe tett szakaszok hosszú éveig biztosan megfelelő minőségben állnak majd a közlekedők rendelkezésére.

Potápi Árpád János, Tolna megyei útügyi miniszteri biztos október 14-én sajtótájékoztatót tartott a 6-os főút mellett, a Bonyhádi Termálfürdő parkolójában, melyen a Tolna megyei útfelújítások következő fázisáról tájékoztatta a sajtó képviselőit.

A miniszteri biztos ismertette, hogy az európai uniós és hazai forrásokból megvalósuló program

keretein belül Tolna megyében burkolaterősítés készül a 6-os főúton a Szekszárd-Bonyhád-megyehatár között 3 szakaszon (1. a Baranya megyei megyehatártól kezdődően Bonyhád térségében, 2. a Széptölgyes-Kakasd szakaszon, 3. a Sötétvölgy-sióagárdi elágazó közötti szakaszon) összesen 10,450 kilométer hosszban, valamint a 65-ös főúton Zomba-Kéty térségében 3,060 kilométer hosszban.

Ezen kívül profiljavításra kerül sor a Bonyhád-Tevel-Murga összekötő út Bonyhád átkelési szakaszán 1,100 kilométer hosszban (vagyis a bonyhádi Rákóczi utcában), a Paks-Cece összekötő út Paks átkelési szakaszán 1,085

Itthon vagy! Magyarország szeretlek!

2013. szeptember 28-29-én az ország közel 1300 településén valósult meg az Itthon vagy! Magyarország szeretlek! programsorozat, köztük Bonyhádon is. A Szent Mihály napján szervezett programok üzenete: újra felfedezni értékeinket, összetalálkozni, s együtt lenni azokkal, akikkel közösek a gyökereink, mert összeköt bennünket valami: magyarok vagyunk. Élünk bárhol is az országban, vagy akár a nagyvilág legtávolabbi szegletében, gondolkodjunk sokféleképpen, egy valami biztosan közös bennünk: ez a hazánk, itt vagyunk itthon. Miért épp Szent Mihálykor? A régiek az évkör harmadik fordultával, az év harmadik kapujában fejezték be a betakarítást, lezárva ezzel a mezőgazdasági évet. Eleink a “Tűz angyalának” napján pástortüzeket gyűjtöttek, jelezve a kinti legelőkről hazatérők útját, s azt, hogy hamarosan a nyáj és a pásztor is megpihenhet az otthoni világban. Mihály nap fordulóján a parasztkalendáriumban a terménnyel és az állatokkal való elszámolás után a vigasság 40 napos ideje kezdődik el. Ez a Kisfarsang ideje, a nagy őszi vásárok, lakodalmak, szüreti bálók időszaka, amikor Borszűrő Szent Mihály segedelmével még az újbor is kiforr. Örömmünnepek

sora veszi kezdetét, mert ilyenkor mindenki hazatalál...

Bonyhádon a művelődési házban délután népi kézműves játszóház várta a legkisebbeket, majd Baranyi Ferenc A lónak vélt menyasszony című darabját láthatták a budapesti utcaszínház előadásában. Az előadás témája mely a magyar vándorszínházi hagyományokra épül, a kapzsiság, furfang, szerelem, butaság és a mindenk feletti életöröm. Ezt követően a 2011-es X-faktorban 4. helyen végzett Tarány Tamás akusztik koncertjére került sor. Tamást Szébenyi Dániel kísérte zongorán. A bonyhádi közönséget és a fiatal művészeket Potápi Árpád János polgármester köszöntötte. A bensőséges hangulatú koncert sikeréről tanúskodik, hogy a közönség háromszor is visszatapsolta a két tehetséges zenészt. A további jó hangulatról a Dynamic zenekar gondoskodott.

Sajnos, a szakadó esőben a Szent Mihály-napi tűzgyújtás elmaradt, ennek ellenére elmondható, hogy tartalmas, jó hangulatú, színvonalas hétvégi programokat kínált Bonyhád Város Önkormányzata és a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ az érdeklődő bonyhádi közönségnek.

philo

kilométer hosszban, a Bogyzslói bekötő út Bogyzsló átkelési szakaszán 500 folyóméter hosszban, Decsen és Dombóváron a vasútállomáshoz vezető utakon 620 folyóméter, illetve 126 folyóméter hosszban.

Továbbá felületi bevonat készül Gyönkön a Miszlai bekötőúton 1,490 kilométer hosszban, a regölyi vasútállomáshoz vezető úton az árvíz miatt tönkrement, mintegy 100 folyóméter útszakasz teljes körű felújítása történik.

Báta községben rézsűcsúszás helyreállítására, támfal építésére kerül sor 44 folyóméter hosszban.

A fő- és mellékutakon szükséges

legsürgetőbb beavatkozásokról a Magyar Közút Nonprofit Zrt. készített jegyzéket, amelyből a megyei útügyi miniszteri biztos közreműködésével, a polgármesterek javaslatai és a lakosság jelzései alapján választották ki a beavatkozási helyszíneket.

Az eredményes konzultációs eljárások befejezése után és a vállalkozási szerződések aláírását követően a kivitelezési munkálatok várhatóan 2013. október végén indulhatnak el és 2014 tavaszán mindenütt befejeződnek –mondta el Potápi Árpád János.

Varga Zsófia

Fókuszban az épített örökség - Závodon tartotta a XIV. találkozóját a Tolna Megyei Egyed Antal Honismereti Egyesület

Folytatás az 1. oldalról

Az előadások előtt átadták a Honismereti Egyesület Egyed Antal-díjat, majd a kiselőadások következtek: László Csaba régész (Budapest) Elmélet és gyakorlat a műemlékvédelemben gyakor és ma, Dr. K. Németh András PhD régész-főmuzeológus (Tamási) A középkori Tolna megye templomai, Dr. Gere László PhD régész (Szekszárd) A tolna megyei várak műemlékvédelme, Szász Gábor építész (Závod) Építészeti értékvédelem Závodon címmel tartott előadást.

Az előadásokat közös ebéd követte, vendéglátók a helyiek voltak. Délután Szabadi Mihály népművelő-koreográfus (Sióagárd) Tolna megye néptánc kultúrája – Bogyiszló, Sióagárd, Őcsény című, táncbemutatókkal tarkított előadását hallhatta a közönség, majd a helytörténeti értékek megtekintése, megismerése céljából zajlott séta a faluban, melynek során az aradi vértanúk emlékére koszorút helyeztek el a millenniumi parkban álló emlékhelyen.

A séta során alkalom nyílt megismerkedni a többször díjazott falu építészeti, természeti és vallási emlékeivel, az elmúlt mintegy harminc év során felújított portákkal.

Szász Gábor

Rozs Ádámnét köszöntötte a polgármester

Bori néni 1923. szeptember 23-án született Apátvarasdon. 21 éves korában került Ukrajnába, ahol két és fél évet töltött kényszer munkán.

A Málenkij robot után hazatérve férjhez ment és három gyermeke született, majd a postán dolgozott újságkihordóként.

Potápi Árpád János polgármester

virágcsokorral, ajándécsomaggal, oklevéllel és Orbán Viktor miniszterelnök jókívánságait tolmácsolva köszöntötte a hölgyet.

A 90 éves, jó egészségnek örvendő nagymamának három unokája és egy dédunokája van.

Varga Zsófia

Tanévnyitó a beregszászi főiskolán

Potápi Árpád János, az Országgyűlés nemzeti összetartozás bizottsága elnöke is köszöntötte a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanévnyitó ünnepségén megjelent első éves hallgatókat és a vendégeket.

A szeptember 20-án tartott eseményre Filoné Ferencz Ibolya alpolgármester kísérte el Bonyhád polgármesterét. Józsefváros, Kapuvár, Rakamaz és Szendrő mellett Bonyhád Önkormányzata anyagilag is támogatta az intézményt, mely összeget a főiskola egyik termének (Bonyhád terem) felújítására fordította.

Varga Zsófia

Hajdina Fesztivál és Térségi Konferencia - A vidéki falu - Györe ünnepe

Folytatás az 1. oldalról

tapasztalataikra, tenni akarásukra építve kapnak lehetőséget. A falvak múltja, jelene már sokszor bebizonyította, hogy erős vidék nélkül nincs erős Magyarország. A polgármester bízik benne, hogy a falusiakat nem felejt el a mindenkori kormány és néha meghallgatásra találnak javaslataik. A híd építése nélkülözhetetlen, a döntéshozók és a végrehajtók között - fejezte be mondandóját a polgármester.

Ezután Dr. Puskás Imre a Parlament Gazdasági Bizottságának alelnöke a konferenciát megnyitó beszédében kiemelte, hogy a kormányzat 2010-ben a költségvetési egyensúly megteremtése mellett döntött. Ez az út néha furcsa és szokatlan változásokat vont maga után. Mégis a kacskaringósnak tűnt út után a kormányzat egyenesen igyekszik haladni, hogy az ország a felemelkedés útjára lépjen.

Dr. Fischer Sándor a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke gazdasági kérdésekről beszélt országos és megyei összehasonlítást is bemutatva. A közigazgatás átszervezésének tapasztalatairól és bevezetésének szükségességéről Dr. Baksa Csaba a Tolna Megyei Kormányhivatal igazgatója adott tájékoztatót. A Bonyhádi Járási rendszer kialakításáról, ügyfélfogadási rendjéről illetve a járási igazgatás formájáról Zsalakóné Dr. Studer Krisztina beszélt.

Potápi Árpád János országgyűlési képviselő a kormányzat jelen illetve

jövőbeni elképzeléseit ismertette.

A rendezvény második napján a kikapcsolódásé volt a főszerep. A délelőtti program keretében különböző versenyeken mérettették meg magukat az indulók. Délben sor került a „Mindenki Ebédjére”, melyet az önkormányzat biztosított a jelenlévők részére. Ezt követte a Hajdina felvonulás a lakosság, huszárok, lovas fogatok részvételével fúvószenekar kíséretében.

A délutáni program jó hangulatát a szekszárdi Alisca Brass Band Fúvószenekar alapozta meg. A kulturális műsoron felléptek a győrei iskolások, a helyi táncsoport, és az Őszirózsa Énekkar, továbbá bemutatkozott a Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub, a Zafir hastánc, a lengyeli Zumba csoport, valamint a Völgység Néptánc Együttes. Közben a fiatalok szórakozhattak körhintákon, légváron illetve rodeó-bikán. A remek hangulatú programot Kovács Gergő szóló énekes nagyszerű produkciója, majd tűzijáték zárta.

Visnyei Gabriella

A BONYCOM KFT. HÍREI

1. Szemétszállítás rendjének változása: november 1. helyett október 31.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a 2013. november 1-jén, pénteken esedékes területekről (Cikó, Bonyhád egyes utcái) egy nappal korábban, 2013. október 31-én, csütörtökön szállítjuk el a háztartási (kommunális) hulladékokat.

2. Zöldhulladék-járat Bonyhádon 2013. november 15-én, pénteken

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy 2013. november 15-én, pénteken ez évben utoljára szervezünk zöldhulladék-gyűjtő járatot Bonyhádon.

A kerti zöldhulladékot (max. 5 centiméter átmérőjű és 1 méter hosszú ágak, venyige, fű, kaszálék, nyesedék, stb.) kérjük, szállítható formában – a zöldhulladék gyűjtésére rendszeresített kukában vagy zsákban, az ágakat kötegelve – szíveskedjenek kihelyezni november 15. péntek reggel 6 óráig.

A meghatározott időpont után kihelyezett zöldhulladékok elszállítása nem áll módunkban!

Kérjük, a zöldhulladékot úgy helyezték ki, hogy a közlekedést ne akadályozza!

3. Temetők nyitva tartása

A Bonyhádi Köztemető, a Bonyhádi Római Katolikus Temető és a Bonyhád-Majosi Köztemető 2013. november 5. keddig naponta 7.00 órától 20.00 óráig tart nyitva. 2013. november 6. szerdától a nyitvatartási idő: 7.00 – 17.00

4. Bonyhád Városi Tanuszoda: úszómedence, szauna, szolárium [facebook.com/bonyhaditanuszoda](https://www.facebook.com/bonyhaditanuszoda)

Változatlan nyitvatartási idővel és árákkal üzemel a Bonyhád Városi Tanuszoda. Az uszodában úszómedence, szauna és szolárium várja a kikapcsolódni vágyókat.

Nyitvatartási idő: hétfőtől péntekig 6.00-7.30 és 17.30-22.00 szombat, vasárnap 9.00-18.00

A Bonyhád Városi Tanuszoda árai:

Felnőtt belépő	500 Ft
Diák, nyugdíjas belépő	380 Ft
Szauna	1.100 Ft
Szauna uszodabérlettel	500 Ft
6 éven aluli, látogató jegy	100 Ft
Sapka kölcsönzés	100 Ft

FELHÍVÁS

A Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége szeretettel várja a hagyományos szövés iránt érdeklődő fiatalokat
SZÖVŐ SZAKKÖRÉBE.

Oktatók: **Lőrincz Aladárné**, a Népművészet mestere

Kontár Noémi, Gáspár Simon Antal díjas hagyományörző.

A szakkör működése: hétfőként, 16-18 óráig.

Kapcsolat:

Székely Ház (Bonyhád, Dózsa György u. 29.)
74/450-369; info@bukovina.hu
Lőrincz Aladárné: 74/452-883

“FÜTŐMŰ”

SZOLGÁLTATÓ és KERESKEDELMI KFT.

7150 Bonyhád, Fáy lakótelep 14.

Telefon: (74) 450 - 102 , Fax: (74) 451 - 601

www.futomukft.hu , e-mail: info@futomukft.hu

- A **Táv hőszolgáltatást** 35 éve végezzük Bonyhád város területén, két ellátási körzetben, 20 éve ezen társasági formában.

- **Önkormányzati Intézmények**

hőszolgáltatásai-nak folyamatos ellátása távfelügyelet mellett, a szükséges karbantartási és javítási munkák végzésével.

- Városunk **közvilágítás** kezelési feladatainak ellátása.

- **Disz- és diszitő** világítások működtetése.

- **Perczel kerti szökőkút** üzemeltetésének végzése májustól októberig.

Hibabejelentés a nap 24 órájában:

Üzenetrögzítő telefon: **74 / 451 - 031** ,

Telefon: **74 / 550 - 440**

Sikeresen zajlott Bonyhádon a lakossági elektronikai hulladékgyűjtés

Az önkormányzat és a Bonycom Kft. szervezésében az InterMetal Kft. elektronikai hulladékot gyűjtött városunkban 2013. szeptember 28-án. A gyűjtés során leadható volt minden olyan elektronikai készülék, mely működésképtelenné, esetleg felesleggé vált otthonunkban. A begyűjtő napon a lakosság reggel 8-tól 13-ig adhatta le

ingyenesen hulladékát a Bonycom II. számú telephelyén, illetve a Széchenyi Általános Iskola parkolójában. Az elektronikai hulladékgyűjtés jó eredménnyel zárult. Az InterMetal Kft. 2640 kg elektronikai hulladékot gyűjtött be. A hulladékok további sorsa a fajtánkénti szétválogatás után az újrahasznosítás, illetve a tovább nem

hasznosítható hulladékok szakszerű ártalmatlanítása. Azok a lakók, akik a szeptemberi hulladékgyűjtés során nem tudták leadni elektronikai hulladékaikat ingyenesen leadhatják a Gyár utca végén lévő hulladékudvarban. A lakossági hulladékudvar minden olyan, válogatott hulladékot befogad, ami újrahasznosítható, illetve

általános lerakás esetén a természet-re veszélyes lehet. A hulladékudvar működésével kapcsolatban bővebb információt a 06-20/533-7271-es telefonszámon kapnak.

Köszönjük a lakosságnak, hogy elektronikai hulladékát felelősségteljesen, környezetbarát módon adta le.

Kappelné Páll Laura

Képzőművészeti tárlat Grábócon

Szeptember 17-én egy újabb festő kiállításának megnyitójára került sor. Balogh László alkotó, „Az ősz csodálata” című tárlatát mutatta be, egyéb írásaival, verseivel egybeszöve. A rendezvényen köszöntőt mondott Takács László polgármester, majd Rotkay Zsuzsanna iparművész mutatta be részletesen a festő munkásságát. Erlich János és a grábóci Ifjúsági Galeri versekkel, a Harci Rozmaring Dalkör népdalokkal szerepelt a megnyitón. A kiállítás október végéig volt látható a Községi Házban.

Grábócot az elmúlt években az összefogás, társadalmi munka, és a közösségépítés jellemzi. A hivatal és a kulturális színterek tüzelőjének összevágásáról Vincze Kálmán vezetésével helyi lakosok gondoskodtak, valamint az őszi hónapokra

több társadalmi munkát szervez az önkormányzat. Emellett programot szerveznek az Idősek Világnapjára, idén első alkalommal a gyerekek számára a „Rémjárás”, lámpáskészítés lesz, novemberre pedig egy újabb festő kiállítását szervezik.

Erős Beáta

Idén is jó hangulatban telt a szüreti mulatság Izményben

„Megérett a szőlő s puttonyba tették,
Puttonyból a kádba szépen belemerték,
Kádból aztán présbe, abba bészorula
A nagy tekerésbe leve megcsordula...”

Szólt a kisbíró szövege az ötödik szüreti felvonuláson, Izményben. Kétségtelen, hogy az ősz a szőlő és a szüret hónapja. Beérik az egész évben nagyon várt mézédés gyümölcs, melyből finom ital készül. Mondanánk leegyszerűsítve a szüret lényegét, de ez annál sokkal több és érdekesebb, mert, nemcsak leszedik a szőlőt és bort készítenek belőle, hanem a népi hagyomány szerint ünnepséget is rendeznek belőle. No, nem a szüretelésből, hanem a szüret végén. Így történt ez Izményben is, immár sokadik alkalommal. Az emberek szorgalmasan gyülekeztek a falu főterén, majd két óraker kezdetét vette a felvonulás. A menet az egész falut végigjárta, több ponton megálltak és műsorral kedveskedtek a nézelődőknek. Aki kiállt a kapujába,

azt szőlővel és egy pohár borral is megkínálták. Az ünnepi műsor a falu központjában zajlott, ahol a nézők lelkesen tapsoltak az Izményi Székely Népi Együttesnek, majd a Völgység Néptánc Együttesnek. Nemcsak a nagyobbak, hanem a kisebbek is bemutatkoztak: műsort adtak az izményi, a győrei óvodások és iskolások is.

A szervezők vacsorával vendégelték meg a fellépőket. Az udvaron felállított hatalmas üstben már kora délutántól rottyogott a csülökkel gazdagított malacpörkölt, melyhez krumpliztoltáltak fel. Mint minden ünnepségen desszert itt is volt, a falubeliek és szervezők alaposan kivetek magukért: az aprósüteménytől a krémesig mindenféle földi jó helyet kapott a tányéron.

Bálint Edit (BPSG)

A szépkorúakat köszöntötték

Az Idősek Nemzetközi Napját az UNESCO vezette be 1991-ben, azóta hivatalosan október elsején köszöntjük az idős embereket. Ez az ünnep róluk szól, felhívja a figyelmünket a tiszteletükre és arra, hogy támogassuk, szeressük, értékeljük és fogadjuk el őket.

Bonyhádon a szokásokhoz híven sok szép programmal várták a művelődési központba az érdeklődőket. 14,00 órától egészségügyi szűréseket

tartottak, majd dr. Bősze Tibor belgyógyász szakorvos beszélt az idős-kori belgyógyászati betegségekről. Az ünnepi műsoron fellépett a Városi Nyugdíjas Klub Kórusa, a Seven Club Singers és a Harmónia Kórus is. A program kezdetén Potápi Árpád János köszöntötte a szépkorú vendégeket, akiket a műsor végeztével megvendégeltek és egy szál virággal köszöntöttek a szervezők.

Varga Zsófia

Kakasdi szüret és Szent Mihály-napi tűzgyújtás

Az „Itthon vagy - Magyarország, szeretlek! programhoz kapcsolódva rendeztünk szüreti ünnepet Kakasdon. Szeptember 28-án szüret bállal kezdődött a program, majd 29-én szüreti előadással folytatódott. A felvonulás elmaradt az eső miatt, de az előadás annál jobban sikeredett. Ebben az évben Réti András és felesége Judit tisztelet meg bennünket a bíró és bíróné szerepében.

A rendezvényen közreműködött a helyi Kiskakas óvodai néptáncsoport, a BONI (Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény) kakasdi néptáncotagozata, a Sebestyén Ádám Székely Társulat néptáncsoportja és Csillagösvény népdalköre, a Kakasdi

Német Hagományörző Népdalcsoport és a Csurgó zenekar. Az előadás alatt Bíró Sándor amatőr festőművész, az általa készített Varga Jánost és Sebestyén Istvánt ábrázoló portrét adott át a nevezetteknek.

Az előadás után este fél tízkor meggyújtottuk az összetartozás lángját. Jól esett a hideg estében a láng melege. A helyszínen pogácsát osztottak a jelenlévőknek, majd a magyar és a székely himnuszot elénekelve ért véget a program.

Köszönjük a kakasdi önkormányzatnak, a szülőknek és mindenkinek, aki részt vett és támogatta rendezvényünket.

Sebestyén Brigitta

2013. október 14-én író-olvasó találkozót tartottak Mórágyn, melyen az érdeklődők Ékes László íróval beszélgethettek.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

november havi programja

7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.

Telefon: 74/451-455 Web: <http://muvhazbonyhad.ewk.hu>

SZÍNHÁZ

2013. november 13-án
19 órákor

Szabó Magda:
ABIGÉL
színmű

Színpadra alkalmazta:

Barnóczky Ákos és Bánfalvy Ági

Szereposztás:

Vitay tábornok: TROKÁN PÉTER/HARMATH IMRE

Vitay Georgina: BUGÁR ANNA

König tanár úr: SCHLANGER ANDRÁS/LENGYEL FERENC

Zsuzsanna testvér: FÁBIÁN ANITA/GREGOR BERNADETT

Horn Mici: BÁNFALVY ÁGI/BORDÁN IRÉN

Kuncz Ferenc: HUJBER FERENC/NÉMETH KRISTÓF/

FARKAS ZOLTÁN

Torma Gedeon: KÖRTVÉLYESSY ZSOLT/DÓCZY PÉTER

Kalmár Péter: PINDROCH CSABA/SZÁRAZ DÉNES/

FARKAS ZOLTÁN

Erzsébet testvér: RÁTONYI HAJNI/IVÁN ILDIKÓ

Püspök: HARMATH IMRE/IMRE ISTVÁN

Torma: KISS RAMÓNA

Kis: LOSONCI KRISZTINA/

ÉRSEK-OBÁDOVICS MERCÉDESZ

Szabó: VANYA TÍMEA

Bánki: GIRBICZ ADRIENN

Schön: GÖRGÉNYI FRUZSINA

Murai: KÖTÉL ORSOLYA/LOSONCI KRISZTINA

Naczkák: NAGY ENIKŐ

Kovács: LECZKÉSI DÓRA

Pincér: PAWLIK MARCELL

Szanitéc: DARÁNYI ÁDÁM

Smasszer: BAJI ÁKOS

Rendező: SZIKORA JÁNOS

Producer: BÁNFALVY ÁGI

Szabó Magda Abigél című műve harmincöt-nyolcvan éve a kiapadhatatlan érdeklődés középpontjában áll, legyen szó a sokadik kiadását megelőző regényről, vagy akár az abból készült, évről-évre levetítésre kerülő tv-filmsorozatról.

Vitay Georgina és társainak története olyan, kulturális identitásunk részét képező mű, amely minden generáció számára meghatározó érvényű jelentőséggel bír. E közkezdelt alkotásból Bánfalvy Ági, az 1978-as tévésorozat egyik főszereplője készített színpadi adaptációt zikora János rendező segítségével. Az előadás során számtalan neves és hiteles színész működik közre. A darab a csipetnyi frissesség mellett a lehető legnagyobb hűségre törekedett, és olyan szellemiségben mutatja meg a Matula Leánynevelő Intézet növendékeinek és tanárainak második ilágháború alatt játszódó megalomló történetét, ahogyan azt Szabó Magda megálmodta és megírta.

Belépő: 3.300 Ft

GALAMB- ÉS KISÁLLAT-KIÁLLÍTÁS

2013. november 22-24.

GALAMB- ÉS KISÁLLAT-KIÁLLÍTÁS

Nyitva tartás:

pénteken 10-16 óráig,
szombaton 9-16 óráig és
vasárnap 9-12 óráig

Eredményhirdetés: november 24-én 12.30 órákor

SZÓRAKOZTATÓ PROGRAMOK

2013. november 9-én
20 órától

SZALONNA ÉS BANDÁJA KONCERT ÉS TÁNCHÁZ

A zenekar tagjai:

Pál Eszter

Pál István „Szalonna”

Gombai Tamás

Ürmös Sándor

Karacs Gyula

Gera Attila

Molnár Péter

Belépő a koncertre: 500 Ft

A táncházat Kosnás Árpád vezeti.

MÁRTON-NAPI BÚCSÚ

2013. NOVEMBER 16.

9 órákor

Búcsúfa felállítás

a városközpontban

9.30 órától

Lovaskocsis borgyűjtés

a város utcáin

16.30 órától

SZÍNPADI MŰSOR

a művelődési központban

Fellépnek:

- BAI Széchenyi István Általános Iskola Tagintézmény diákjai
- BAI Vörösmarty Mihály Általános Iskola Tagintézmény diákjai
- BAI Bartók Béla Alapfokú Művészeti Iskola Fúvószenekara
  - Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület Kórusa
  - Kránzlein Néptáncgyűjtő
  - bonyhádi óvodák óvodásai

20 órákor

BÁL

a művelődési központban

Zene: Dynamic együttes

Fellép: Babarci Német-Magyar Baráti Kör Táncsoportja

2013. november 19-én
17 órákor

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT

A MAGYAR VÖRÖSKERESZT
BONYHÁDI SZERVEZETÉNEK
szervezésében

Fővédnök:

Filóné Ferencz Ibolya

Bonyhád város alpolgármestere

Fellépők:

- Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium tanulói
- Harmónia Kórus - BAI Vörösmarty Mihály Általános Iskola Tagintézmény
  - Kránzlein Néptáncgyűjtő
- Felvidékiek Egyesületének Kórusa
- Kisdorogi Néptánc Egyesület
  - Teveli Férfit Dalárda

A programra látogatókat 16.45 órától a BAI Bartók Béla Alapfokú Művészeti Iskola Fúvószenekarának muzsikája fogadja

SZÓRAKOZTATÓ PROGRAMOK

2013. november 22-én
20 órától

BrutalCoreFest III.

Fellépők:

Coldharbour Lane

Dirty Dawn

Dirt Not Buried

Scream of the Temple

Belépő: 700 Ft

2013. november 30-án
19 órákor

JÓTÉKONYSÁGI BÁL

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Bonyhádi Csoportjának szervezésében

Belépő adomány:

nyugdíjasoknak – 1.000 Ft, keresőknek – 2.000 Ft

Támogatójegyek az alábbi helyszíneken válthatók:

Plébánia Hivatal - hétköznap 8-11 óráig

Művelődési Központ – nyitva tartási időben és a bál napján

KIÁLLÍTÁS

2013. november 5-én
17 órákor

A BONYHÁDI KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖR MUNKÁIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJA

A kiállítást megnyitja:

Kovács Ferenc

festőművész, a Képzőművészeti Kör vezetője

Közreműködnek:

Czárth Csanád Péter – zongora

Czárth Csenge Zsófia – zongora

A kiállítás november 29-ig tekinthető meg, hétfőn 11-18 óráig és keddtől péntekig 10-17 óráig.

GYERMEKPROGRAM

2013. november 26-án
14.30 órákor

A Vörösmarty Színjátszó Kör
„Miniszinik” csoportja bemutatja:

MI ÚJSÁG

A NÉGYSZÖGLETŰ KEREK ERDŐBEN?

Mi újság a Négyszögletű Kerek Erdőben?

Az előző bemutató óta eltelt időben történt egy-két dolog a Kerek Erdőben. Például az, hogy Bruckner Szigfridnek kilyukadt a foga. Meg az, hogy riadóköcsis üldözés során a rend őrei elfogtak két csavargókülsejű egyént - egyikükről kiderült, hogy ő a "báranyfelhő-bodorító"...

A szindarab Lázár Ervin meséi nyomán készült.

Rendező: Klamik Aranka

Belépő: 500 Ft

Beszélgetés Andorka Gáborral, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatójával

Fotó: Losoncz József

- Először is szeretnék gratulálni a megválasztásához és a kinevezéséhez.

- Köszönöm szépen.

- Hogyan indult az új tanév az intézményben, voltak-e változások az elmúlt évekhez képest?

- Lényegi változások nem történtek, személyi változások is minimálisak, a tanulói létszám 626 fő (tavaly 615 fő), a területünk változatlan. A változás az intézmény finanszírozásában történt, az eddigi normatív finanszírozásról feladat-finanszírozásra tértünk át. Az állami fenntartású intézmények esetében ez úgy néz ki, hogy az egész üzemeltetést kivonták az iskola kezéből, a pedagógusok fizetése államilag garantáltan érkezik a központból, az összes működési költség a fenntartó KLIK-et (Klébelsberg Intézményfenntartó Központ) és az önkormányzatokat terheli. A mi intézményünk egyházi fenntartású intézmény, továbbra is önállóan gazdálkodunk a bevételeinkből.

- Úgy tudom, hogy a szekszárdi Garay János Gimnáziumban tanított korábban.

- Igen, hat évig tanítottam ott történelmet, gazdaság-ismeretet és etikát, majd 2012. augusztus 15-én jöttem a bonyhádi gimnáziumba.

- Pedagógus-szemmel miben különbözik a két gimnázium profilja, a tárgyi és személyi feltételek szerinti helyzete, valamint a két intézmény légköre?

-Mindkét intézmény Tolna megye legrégebbi intézményei között szerepel, mindkettő nagy múltra tekint

vissza, mindkettőben magasan kvalifikált szakemberek dolgoznak. A profil szempontjában itt hagyományosan erős a matematika, a testnevelés, a német nyelv. A tárgyi feltételek területén - a hely adottsága, mérete, felszereltsége - a bonyhádi gimnázium előnyösebb helyzetben van. A Garay gimnáziumban két éve adták át a Hevesy labort, egy kémia-biológiai labort, de nekünk is van egy beadott Öveges pályázatunk, amellyel reményeink szerint itt is megvalósul egy hasonló labor. Mindkét gimnázium esetében adott a gyönyörű, történelmi múlttal rendelkező épület. A szekszárdi gimnázium esetében ez egy zártabb épülettömb, ahol a diákok a szünetben szinte csak az egyik osztályból a másikba tudnak közlekedni. A bonyhádi gimnáziumhoz tartozik egy kollégium, sportpályák, atlétikai csarnok, egy gyönyörű, rendezett park, szökőkúttal, japán kerttel, itt - akaratlanul - a környezet is nevel -, ebben a környezetben nemcsak a szellemet, a testet, hanem a lelket is lehet nevelni. A bonyhádi nevelőtestületet nagyon sok közös program erősíti a hagyományos disznóvágástól a szakmai napokon át, a nyári közös kirándulásokig. Itt valahogy jobban megmaradtak a kisvárosi lét előnyei, itt szívesen segítenek egymásnak az emberek.

- Miben látja a hittan és az erkölcs-tan fontosságát a közoktatásban, az egyén és a társadalom életében?

- A Petőfi gimnáziumban ez nem új dolog, mivel egyházi fenntartású intézmény, itt hittan, áhítat van, volt és lesz is. A kérdésre válaszolva, azt hiszem, csak körbe kell nézni vagy meg kell nézni egy híradót és választ kapunk arra, hogy miben van a fontossága. A legutóbbi népszámláláskor minden történelmi egyház kapott egy hatalmas pofont, amikor azzal szembesült, hogy a vallásos magyar lakosság harmadával csökkent. Nem sokkal ezután kellett választania a szülőknek, hogy a gyerekeket írsák be hittanra vagy etikára. Ekkor viszont a szülők 52 százaléka választotta a hittant, tehát igény van a társadalomban arra, hogy a gyermeket neveljék is az iskolákban, mert a szülő tudja, hogy erre egyre kevesebb ideje jut, mert a családi hitel miatt

túlórázik, éjszakázik, munkát keres vagy éppen külföldre kell mennie. A régi többgenerációs, nagycsaládos modell, melyben az értékek átadása, a nevelés zajlott, felbomlott, rengeteg csonka család van, mivel a házasságok 60 százaléka válással végződik. Ha a világvallásokat nézzük, az emberi együttélés alapvető szabályait megtaláljuk mindegyikben, ha nem a vallásokat nézzük, hanem a büntetőtörvénykönyvet, akkor ott is megtaláljuk azokat az egyetemes erkölcsi normákat, melyek a nevelés alapját képezik. Tanítottam etikát is és hittant is. A hittan kicsit pontatlan megfogalmazás, mert a hitet nem lehet tanítani, az vagy van, vagy nincs. A vallásoktatás a pontosabb kifejezés, melynek célja, hogy megismertesse a diákokkal az emberi együttélés alapvető normáit, szabályait, az ember és Isten kapcsolatát. Ezt nem lehet erőltetni, főleg nem egy kamasznál, hogy „ülj le egy templomba és maradj egy órát csendben”, ez abszolút életidegen az életkorától, de ha ezeket a normákat meg sem mutatja neki valaki, nem hinti el a kis magvakat, nem adja meg a lehetőséget, hogy megismerje, gyakorolja, hogy a személyisége része legyen, akkor érkezőnk el a társadalmi problémákhoz és a döbbenetes híradásokhoz. Az egyik ateista ismerősöm csak esküvőkön volt templomban, az egyik a mienk volt, és azért íratta be a gyermekét evangélikus hittanra, mert úgy érezte, felekezetünkben kapott valamit a kereszténységből, a hittan során emellett a Bibliát is megismerheti, ami pedig az egyetemes műveltség része. A rendelkezésekkel csinján kell bánni, mert olykor visszásan is elszülhetnek. A kötelező dolgok általában ellenkezést, kritikát váltanak ki. Ebben a gimnáziumban kötelező az áhítat és a hittan, mellyel azt próbáljuk meg elérni, hogy az élet megpróbáltatásait, nehézségeit könnyebben tudják kezelni a diákok, legyen kapaszkodójuk, iránytűjük, érezzék, hogy nincsenek egyedül.

- A szülő választási joga hogyan érvényesül ebben a kérdésben a bonyhádi gimnáziumban?

- Ha például a mi iskolánkat választja, melyet a Magyarországi Evangélikus Egyház tart fenn, akkor a kötelező

hittanon belül választhat, hogy katolikus, evangélikus vagy református hittant tanul a gyermeke.

- Milyen két sarkalatos pontot emelne ki az igazgatói pályázatából, melyet mindenképpen szeretne megvalósítani?

- Azt, amit az elődöm, Ónodi Szabolcs is képviselt, a kezdeményezőkézséget: menni, menni bátran, felvállalni a dolgokat. Konkrét tervek, mindig vannak, de ezeket az élet, a pályázati lehetőségek időnként felülírhatják, ezért kellenek az újabb és újabb kezdeményezések. A másik a környezettudatosság. A többi dolgot az élet és az iskola adja, de a gyermeket innovatívvá, újjátóvá, kezdeményezővé és felelőssé szeretnénk tenni önmaga, szűkebb és tágabb környezete, országa és a Föld iránt, szerintem ez lesz a jövőnk záloga. Iskolába elmehet bárhová, a tananyag mindenhol adott, az, hogy „jó” a tanár vagy „rossz” a tanár, azt egy jó tankönyv tudja korrigálni, de hogy a diák motivált-e vagy sem a tanulásra, az nagyon fontos. Ha azt látja és érzi, hogy a saját háza, későbbi környezete is lehet majd olyan, mint ez a gimnázium, és kezdeményez,

Névjegy – Andorka Gábor

Született: Szekszárd, 1978. 06. 26.

Általános iskola: Dienes Valéria

Általános Iskola, Szekszárd

Középiszkola: Bezerédj István

Közgazdasági Szakközépiszkola,

Szekszárd

Felsőfok: JGYTFK (könyvtár –

történelem – politológia szak); SZTE

(történezs); Debreceni Református

Hittudományi Egyetem szegedi

kihelyezett kara (vallástanár); Buda-

pesti Műszaki Egyetem (közoktatás

vezető)

Munkahelyek: Dr. Kelemen Endre

Egészségügyi Szakközépiszkola, Garay

János Gimnázium, Bonyhádi Petőfi

Sándor Evangélikus Gimnázium

Magyarországi Evangélikus Egyház

zsinati tagja

Házastársa: Tam Beatrix orvos

Gyermekei: Csende, Kende, Zselyke,

Zente

Érdeklődési kör, hobbi:

borászkozás, olvasás, utazás

mer nagy lenni, ez a jövőt illetően a térségnek, a Völgységnek, Tolna megyének és Magyarországnak nagyon fontos. Mi ezt próbáljuk minden lehetőséget megragadva támogatni, és jönnek diákolimpiákról, országos versenyekről és az egyetemekről az eredmények, a pozitív visszajelzések. Fontos lesz az egyetemekkel történő kapcsolatfelvétel, hogy olyan bázisiskola legyünk, akiktől a legjobbak a legjobb helyekre kerülhetnek, ez kölcsönös érdeke a középiskolának és a felsőoktatási intézményeknek is. Ezen a területen vannak már kapcsolataink és terveink is a közeljövőt tekintve.

- *Augusztus végén államtitkári elismerésben részesült a gimnázium hat pedagógusa. Hogyan értékeli az eseményt az intézmény vezetőjeként?*

- Azt hiszem, hogy az eredmény magáért beszél, az itt folyó munkát illetően többen is kaphattak volna még, de így is rajtunk kívül csak egy intézmény kapott nálunk több elismerést. A bonyhádi gimnáziumban a tehetséggondozás mindig előtérben állt, nemcsak a felzárkóztatás, hanem a kibontakoztatás is. Egy diák egy tanárral egy adott cél érdekében dolgozik együtt, ezt szolgálja a csillagprogram nálunk.

- *Az iskola életében milyen nagyobb eseményre készülnek az idei tanévben?*

- Áprilisban egy 300 millió forintos beruházás kezdődik és szeptember végén zárul. Célja a kollégium és az atlétikai centrum fűtőkorszerűsítése napelemekkel, nyílászáró cserével, szigeteléssel, kazáncserével és talán még megpróbáljuk az áramellátás korszerűsítését is. Van továbbá egy 48 millió forintos megnyert TÁMOP-os pályázatunk, melyet a tehetségekre fordítunk. Ez egy többéves projekt, a tehetséggondozási programban bent lévő és a későbbiekben bekerülő diákok versenyekre, előadásokra, szakmai programokra való utaztatását, kísérletek költségeit, szakmai anyagok költségeit és kisebb részben eszközök beszerzését fedezi.

- *Van-e még olyan gondolata, üzenete, melyet az olvasókkal megosztana?*

- Az üzenetem annyi lenne, hogy akik még nem voltak itt, azok jöjjenek el és nézzék meg az intézményt, akik pedig ismernek minket, azok próbálják meg minden kapcsolati tőkéjüket mozgósítani annak érdekében, hogy ez az intézmény ilyen maradjon és tovább fejlődjön.

ircsi.szarvas

Szép volt fiúk!

Történelmi pillanat volt iskolánk sportéletében, mikor 2013. október 9-én a Puskás Ferenc Stadionban a Diákolimpia Országos Atlétikai Ügyességi és Váltófutó Csapatbajnokságán a fiú csapataink magasba emelhették az összesített pontversenyért járó Christián László Vándordíjat. Az 1981-ben alapított díjra Nyíregyháza (23), Debrecen (4), Békéscsaba (1), Szolnok (1), Mohács (1) középiskolái után a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium neve is felvételre kerül. A diákolimpia ezen versenyszámában a megyei forduló csapateredményei után a legjobb 8-12 csapatot hívják be az országos döntőbe. A 7 versenyszámból a fiúk 5 számban indultak (távolugrás, disz-

kosztetés, gerelyhajítás, svéd váltó és 4x1500 m-es váltó), ebből 3 számban voltak dobogós esélyeink. A lányok 4 csapattal képviseltették magukat (távolugrás, gerelyhajítás, svéd váltó, 4x800m), ők a középmezőnyben helyezkedtek el az országos döntőre behívott csapatok közül. A reggeli esőből indulva kellemes őszi idő fogadta csapatunkat a sokat megélt nemzeti stadionban. A rendezvényt Hoffmann Rózsa államtitkár asszony és Balogh Gábor a Magyar Diáksport Szövetség elnöke nyitotta meg. A fiúk távolugrás versenyénél érte csapatunkat a legnagyobb trauma, mikor meghatározó versenyzőink egyike megsérült és nem tudta megkezdeni a versenyt. Az esemény igen csak

megzavarta az éremesélyes csapat tagjait és sportemberi helyállásukat mutatja, hogy így is az előkelő 2. helyen végeztek az utolsó sorozatban nyújtott kiváló teljesítménnyel.

A svéd váltó futásban ezután helyettesítő versenyzővel, villám munkával átszerkesztve a váltótávolságokat a remek 4. helyen értek be a fiúk. Reménykedtünk a diszkoszvető fiaink dobogós helyezésében, kis különbséggel ugyan, de a 4. helyre csúsztunk. Lány csapataink közül legeredményesebben gerelyeseink szerepeltek, javítva megyei átlagukon a 7. helyen végeztek.

Részletes eredmények a www.vot.hu oldalon.

Scheidler Géza

Buchpräsentation

Fartersch Lene – Schicksalsjahre der Magdalena Müller

Ein Frauenschicksal aus der Kriegs- und Nachkriegszeit.

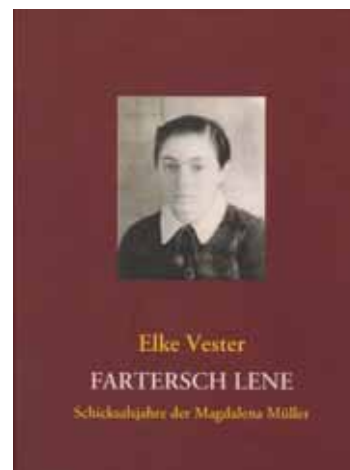
Fartersch Lene wuchs als Ungarndeutsche in Mórág, in der Schwäbischen Türkei auf, war bereits mit 18 Jahren Kriegswitwe, wurde nach Russland zur Zwangsarbeit verschleppt und aus ihrer Heimat vertrieben. Sie erzählt ihr bewegendes Schicksal.

Diese kurzen Zeilen stehen auf dem Rückblatt des Buches von Elke Vester, die die Geschichte von Magdalena Lorenz, geb. Müller aus Maratz schriftstellerisch betreute. Die

beiden Frauen waren Nachbarinnen und unterhielten sich oft. Magdalena Müller erzählte so manchmal über ihr Schicksal, das in dem wertvollen kleinen Buch, samt etlichen Bräuchen aus Maratz, 2011 erschien. Zu dieser Zeit war Magdalene Müller 87 Jahre alt und versorgte sich immer noch selbst.

Wie sie all die Schicksalsschläge überleben konnte? Ihr Motto: „Nicht alle sind glücklich, die froh erscheinen; ich hab oft gelacht, um nicht zu weinen.“

lohn

A csobányolás a szellemi kulturális örökség listájára került

A Kulturális Örökség Napjai keretében szeptember 20-án adták át a kihirdetési dokumentumot, mellyel csobányolás, a bukovinai székelyek betlehemes játéka hivatalosan felferült a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékére. A dokumentumot Csibi Krisztina, a Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének elnöke vette át Halász Jánostól, az Emberi Erőforrások Fejlesztése Minisztérium Kulturális Államtitkárától Kőszegen, a Jurisics várban rendezett ünnepségen. A csobányolás mellett a jegy-

zékre került a tápéi gyékényszövés és a szatmár-beregi szilvalekvárfőzés hagyománya, a Duna magyarországi alsó szakaszának halászata és a kőszegi szőlő jövő ünnep. Az örökség napokat szombaton V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár nyitotta meg. A kétnapos rendezvényen a nemzeti jegyzéken szereplő tizen-nyolc elem Kőszeg főterén mutatkozott be kiállításokkal, kézműves foglalkozással. A bukovinai székelyek pavilonjában Lőrincz Etel, Barabásné Fábíán Elvira, Erdős Borbála, Fábíán

Gergely és Csibi Krisztina fogadta a nagyszámú érdeklődőt. A Szövetség elnöke elmondta, az elismerés mindazoknak szól, akik hűen őrzik identitásukat. Legnagyobb eredménye az, hogy a vidék kultúrája ezáltal több figyelmet kap.

A bukovinai székelyek betlehemes játéka, a csobányolás, a Krisztus születését megjelenítő dramatikus szokás, eredetileg házaló népi színdarab, melynek mára főként színpadon, iskolákban, szabadterén, vagy akár templomokban és egyéb helyeken bemutatott változata terjed. A 10-12 szereplős játék résztvevői egy-két kivétellel mindenütt férfiak, fiúgyermek. Míg régebben a házas emberek szokása volt, ma már főként a fiatalabb korosztály alkotja a csoportot, kiegészülve egy női kórusal, akik népviseletben kísérik a játékot. A vallásos jellege, adománygyűjtő és szórakoztató szerepe mellett az utóbbi évtizedekben a bukovinai székelységhez való tartozás kifeje-

zése, a hagyományok éltetése a célja. A székelyföldi eredetű karácsonyi népszokást a Bukovinában eltöltött másfél évszázad, majd a rövid bácskai tartózkodás alatt, végül 1945 után a mai lakóhelyén, Tolna, Baranya, Bács-Kiskun és Pest megye településein is megtartotta a közösség, mely mára annak szimbólumává vált. Ahogy a betlehemes játéknak, úgy a történetnek középpontjában is a szálláskeresés áll, hiszen a hagyományokhoz való ragaszkodásukról, erős összetartozás-tudatukról ismert népcsoport kétszázötven éves történelme alatt többször kényszerült arra, hogy szülőföldjét, lakóhelyét elhagyva újabb és újabb vidékeken találjon otthonra.

(A fotón balról jobbra:
Barabásné Fábíán Elvira,
Lőrincz Etel elnökségi tagok,
Fábíán Gergely tiszteletbeli elnök,
Erdős Borbála és Csibi Krisztina
elnök látható.)
Szövetség

Beszélgetés Heszné Déghy Zsuzsanna szakápolóval

- Gratulálok az elismeréshez!
- Köszönöm szépen.
- Milyen érzéseket, gondolatokat váltott ki a Domokos Béla úr által Önnek ítélt díjazás, elismerés?
- Nagyon meglepődtem és nagyon örültem. Nem dolgozom itt olyan nagyon-nagyon rég óta, 2010-ben kerültem a bonyhádi belgyógyászati osztályra, de igyekeztem minél előbb beilleszkedni és lelkiismeretesen, a lehető legjobban végezni a munkámat.
- Korábban hol dolgozott?
- Pécssett kezdtem dolgozni a diabetológián, ahol öt évet dolgoztam, majd a nőgyógyászati osztályon három évet.

Már korábban szerettem volna közelebbi munkahelyet, mert a Mázáról Pécsre való napi utazás a gyerekek miatt sem volt egyszerű, ezért többször beadtam a pályázatomat ide Bonyhádra és végül 2010-ben sikerült.

- Mit jelent az Ön számára a hivatása?

- Amikor elkezdtem az egészségügyi szakközépiskolát 1983-ban, akkor az anyukám azt mondta, hogy ugye tudod lányom, ha ezt az iskolát elkezded, akkor ez a hivatás nagy felelősé-

gel jár, és csak szívvel-lélekkel lehet csinálni. Azóta is ezt mindig igyekszem szem előtt tartani és e szerint dolgozni. Az emberekkel dolgozni nem könnyű dolog, mindenki más és más, vannak könnyű betegek és nehéz betegek, de ha a beteggel szeretettel, odafigyeléssel bánunk mindenféle téren, akkor azt meghálálják.

- Köszönöm szépen, hogy időt szentelt a beszélgetésre. A munkájához további sikereket kívánok!
- Köszönöm szépen.

**Névjegy –
Heszné Déghy Zsuzsanna**

Született: Pécssett,
1968. 08. 26.

Lakik: Mázán

Általános iskola: Mázai
Általános Iskola

Középfiskola: Steinmetz
Miklós Egészségügyi

Szakközépfiskola: Komló
Felsőfokú szakképzés:
felnőtt szakápolói képzés
(2004-2006)

Család: három gyermek
édesanyja

Fennállásának 15. évfordulóját ünnepli novemberben a TeFE

A Teveli Fiatalok Egyesülete jubileumi műsorral készül az évfordulóra, melyet 2013. november 22-én, szombaton rendeznek meg Tevelen. A programban közreműködik Nyitrai Marianna népdalénekes, a Népművészet ifjú mestere, a TeFE korábbi és jelenlegi táncosai, a Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének Táncsoportja, valamint a Büdös Vornyk Zenekar. Minden érdeklődőt szeretettel várnak a rendezők!

Asztalos Zoltán

November - Szent András hava -
Ősztó - Enyészet hava

kalendárium

Nap	Névnap	Nevezetes esemény, ünnep	Igenaptár	Olvasói jegyzet
1. péntek	Marianna, Ósk napja	Mindenszentek	Jel 7,2-4.9-14; Zs 23; 1Jn 3,1-3	
2. szombat	Turul, Achillesz	Halottak napja	Jób 19,1.23-27a; Zs 26; Jn 6,37-40	
3. vasárnap	Gyöző, Hubert	A magyar tudomány napja; A Magyar Tudós Társaság születésnapja (1825); A japán kultúra napja	Bölcs 11,23-12,2; Zs 144; Lk 19,1-10	
4. hétfő	Károly, Karscsú	Az 1956-os Forradalom és szabadságharc leverésének gyásznapja	Róm 11,29-36; Zs 68,30-37; Lk 14,12-14	
5. kedd	Imre, Tétény, Solyom	Árpád-házi Szent Imre	Bölcs 4,7-17; Zs 118,1-16; Lk 12,35-40	
6. szerda	Lénárd, Méhike	Szent Lénárd	Róm 13,8-10; Zs 111; Lk 14,25-33	
7. csütörtök	Csenger, Túrje	Erkel Ferenc születésnapja (1810)	Róm 14,7-12; Zs 26; Lk 15,1-10	
8. péntek	Zsombor	A négy megkoronázott - Ókeresztény vértanúk napja	Róm 15,14-21; Zs 97; Lk 16,1-8	
9. szombat	Tivadar, Olna	A Lateráni bazilika felszentelése	Ez 47,1-2.8-9.12; Zs 45; Jn 2,13-22	
10. vasárnap	Réka, Picur, Ariel	Nemzetközi ifjúsági világnap	2Mak 7,1-2.9-14; Zs 16; 2Tessz 2,15-3,5	
11. hétfő	Márton, Martin	Szent Márton; Katona József születésnapja (1791)	Bölcs 1,1-7; Zs 138; Lk 17,1-6	
12. kedd	Jónás, Csát	Eötvös Lóránd akadémiai előadása a gravitációról (1888)	Bölcs 2,23-3,9; Zs 33; Lk 17,7-10	
13. szerda	Szilvia, Szömér	A magyar szentek emléknapja; Klébsberg Kunó születésnapja (1875)	Bölcs 6,1-11; Zs 81; Lk 17,11-19	
14. csütörtök	Álíz, Berke	Diabetes világnap; Áprily Lajos születésnapja (1887)	Bölcs 7,22-8,1; Zs 118,89-91.130-135	
15. péntek	Albert, Nyilas	Szent Lipót	Bölcs 13,1-9; Zs 18,2-5; Lk 17,26-37	
16. szombat	Ódön, Tuga	A tolerancia nemzetközi napja	Bölcs 18,14-16; 19,6-9; Zs 104,2.3.36-43	
17. vasárnap	Gergő, Érd	Csokonai Vitéz Mihály születésnapja (1773); Wiegner Jenő születésnapja (1902) - Fizikai Nobel-díj (1963)	Mal 3,19-20a; zs 97; 2Tessz 3,7-12	
18. hétfő	Jenő, Kartal	A nők egyetemi tanulmányainak engedélyezése (1895)	1Mak 1,10-15.41-43.54-57.62-64	
19. kedd	Erzsébet, Zsóka	Árpád-házi Szent Erzsébet	Péld 31,10-13.19.20.30-31; Zs 33	
20. szerda	Jolán	Ifjú zenebarátok világnapja; gyermekek jogának világnapja	2Mak 7,1.20-31; Zs 16; Lk 19,11-28	
21. csütörtök	Olivér, Úz	Szűz Mária bemutatása; A filozófia napja	1Mak 2,15-29; Zs 49; Lk 19,41-44	
22. péntek	Cecília, Nyék	Szent Cecília; A magyar közoktatás napja; Ady Endre születésnapja (1877)	1Mak 4,36-37.52-59; 1Krón 29,10-12	
23. szombat	Kelemen, Makár	Szent Kelemen pápa; Nyilas hava	1Mak 6,1-13; Zs 9,2-19; Lk 20,27-40	
24. vasárnap	Emma, Virág	Az egyházi év vége - Krisztus király; Lechner Egon születésnapja (1890)	2Sám 5,1-3; Zs 121; Kol 1,12-20	
25. hétfő	Katalin, Csete	Alexandriai Szent Katalin, magyar labdarúgás napja; A nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja	Dán 1,1-6.8-20; Dán 3,52-56; Lk 21,1-4	
26. kedd	Virág, Kötöny	Babits Mihály születésnapja (1883); Stein Aurél születésnapja (1862)	Dán 2,31-45; Dán 3,57-56; Lk 21,5-11	
27. szerda	Virgil, Csagatáj	Pilinszky János születésnapja (1921), Véndóknapja	Dán 5,1-6.13-14.16-17.23-28; Lk 21,12-19	
28. csütörtök	Stefánia, Bájos	Somlyó György születésnapja (1920)	Dán 6,12-28; Dán 3,68-74; Lk 21,20-28	
29. péntek	Taksony, Maksa	"Ne vásárolj semmit!" - Nemzetközi nap	Dán 7,2-14; Dán 3,75-81; Lk 21,29-33	
30. szombat	András, Szüvellő	Szent András apostol; Heim Pál születésnapja (1876); Hógyes Endre születésnapja (1847)	Róm 10,9-18; Zs 18A; Mt 4,18-22	

Népi időjárás

- Ha a tyúkok ősszel egész testükön korán vetkőznek (elhullatják tollazatuk jórészét), kemény tél lesz. Ha a tyúkok ősszel a farktájban kezdik a vetkőzést, korán beköszönt a tél és hideg lesz. Ha a tyúkok ősszel a nyakuktól vetkőznek, a tél későn jön el.
- Ha Márton (nov. 11.) fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.
- Ha a Márton napi liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros.
- Szent Erzsébet napja tél erejét szabja.
- Ha Katalin (nov. 25.) kopog, karácsony locsog és fordítva.
- Ha Katalinkor a libák hóban járnak, karácsonykor sárban, és fordítva.
- Ha Szent András (nov. 30.) fehér inget veszen (hó van), karácsonykor feketét (sár lesz).

Impresszum:

Völgységi Hírlevél – Ingyenes közéleti havilap • Kiadja a Völgységi Önkormányzatok Társulása • Felelős kiadó: Potápi Árpád János • Szerkesztő: Szarvas Irén • E-mail: vot7151@gmail.com • Tördelés, nyomdai előkészítés: Walter Creatures Kft. • Nyomda: Völgység Nyomda • Terjeszti a Magyar Posta Zrt. • ISSN 2062-7335.

Akinek Isten nem engedte, hogy hazudjon - Árpád-házi Szent Erzsébet legendája (részlet)

„...Erzsébet szüntelen gondja volt a szegények és ínségesek nyomorúságának enyhítése. Azoknak adta minden pénzét, ruházatát, maga kezével szőtt és font nekik és ruhákat varrt. Azoknak hordozta a fejedelmi éléskamra minden élelmét, meglátogatta őket

kunyhóikban, kifizette adósságaikat, gyámolította újszülötteiket, utolsó útjukra kísérte halottaikat... Történt, hogy egy napon kenyéret, húst, tojást és más eledelket vitt köpenye alatt és meredek és kanyargós ösvényen haladt a várból a város irányában, nehogy az udvari népek meglássák. Férje-ura pedig éppen akkor tért meg a vadászatról és ama meredek és magányos ösvényen szembe jött vele. Megpillantván hitvesét, ki igen görnyedett a nagy teher alatt, szólott hozzá képpen:

- Kedves testvérem, mely súlyos

terhet hordozol köpenyedben?

És megfogta annak végét, hogy szétvonja, de Erzsébet igen szorította melléhez és mosolyogván, szelíden ezt felelte:

- Rózsák vannak csupán ölemben, édes uram, semmi egyéb.

Akkor Lajos szétvonta a köpenyt és íme: valóban teli volt az piros és fehér rózsával, de mind oly gyönyörűséges szép virág volt az, minőt a fejedlem még világeletemben nem látott. Igen csodálkozott akkor, mivelhogy télvíz ideje volt, holott rózsák sehol nem nyíltak. És felpillantván látta,

mely igen megzavarodott szeretett hitvese, kinek feje fölött nyomban ragyogó kereszt jele tűnt fel. Mondá ekkor Lajos:

- Menj és folytasd békével utadat! Maga pedig elvett a rózsákból egyet, melyet holta napjáig ereklye gyanánt őrizett.

Ama helyen pedig, hol hitvese fején a kereszt jelét látta, örök emlékezetül faragott kőből keresztet állíttatott...”

(Dr. Révay József: Szentek legendái. Franklin Társulat, Bp. 1927. 415-416. oldal)

REZSICSÖKKENTŐ
számlák a Hungária Takaréknál

Ahol a pénze többet ér!

Számlavezetési díj
0,- Ft

Jelen tájékoztató nem minősül ajánlattételnek, részletes tájékoztatásért forduljanak munkatársainkhoz, vagy tájékozódjanak honlapunkról. az akciós bankszámlákat csak új ügyfelek igényelhetik. (Új ügyfél: az a természetes magánszemély, aki az elmúlt 12 hónapban nem rendelkezett a Hungária Takaréknál lakossági bankszámlával.)

Rezsicsökkentő bankszámla 1. A bankszámla vezetési díja 0,- Ft.

Az akció 2013. 05.02-2013.07.01-ig tart

* 1	BEKÉZETT ADÉL	HÓL LEVŐI	HELYSEG PAPANÁL	KORLATOZÓ (RENDELET)	
KIHALT ORVÁNYOS ÁLLAT					
HELY TESTI (PL. KIMÉRTSÉGI)					
KEHEDERT MEGMUNKÁL					
GRAMH	ADY EGYIK ALMEVE ÁLCÁJA A HÖRNYŐ				
OLAF EGYIK BECÉZÉSE			A HOSSZUSÁG JELE TUL-FÜSTÉREZ		
MA HÓLNAP NEKED (MÓNDÁSI)				SZILÁRD ELHATÁROZÁS	FEL... I DE-OD A FOLYÓSÓN
A SZÉLEN DRAPP!	PONDORNY ... SZÉMSZÓ ELŐDÉZ			2	MELLETRAKODÓ
ÉLES ELMÉJŰ			VEZÉRURU VISELI A NYAKÁBAN CIMBÓRÁL		
ERNYEDT KONNYULÁS					NEVELŐ ... BEREK; HIRTELEN ESTÜNT
SVED AUTOJEL	TOLNAI KÖZSÉG BÉMETELTEK				TEHERAUFTO-MÁRKÁ SOVÁNYI EBL, NÉR
TÖR ... I SÖHÉREN RÖMBÖL		SOMOGYI VÁROS TELI CSAPODÉK			
NÉMA HÉJAI	HUSZAR LÓVA RÖNYHAI ESZMÉZ				LIAN VÉGEI ÁBRA, GRAFOMA
ESÉNYERE TEKER			KIVULRE TEREZ TERKE		
GYOM, DUONIA		... NESU ... RÖDI; TANDORI ALMEVE			A BÖR VEGYJELE KIPLING KÖVÖHÖSE
IPSZILON	SZÉMSZ V. (LÁSZLÓ) CSONOLA-DEFAJTA			BAKONYI VÁROS KÖZEPEN ALAJTYI	
ÜTÖS HEP JÁTEK			PÉNYZT ARRA ALDOZ HÖRVEG AUTOJEL		
* U					* * ?

**REJTVÉNYPÁLYÁZAT
A BONYHÁDI TELENOR PARTNER
TÁMOGATÁSÁVAL**

Szeptemberi rejtvényünk megfejtése:

„Valahol itt kell lenni a tankönyveknek is.”

A képen a nyertes, **Szűcs Józsefné** nagymányoki lakos (a kép jobb oldalán) veszi át a nyereményt, egy kártyás SONY Xperia okostelefont Loch Gábor ügyvezetőtől

A TELENOR PARTNER SZAKÜZLETBEN
Bonyhádon, a Rákóczi F. u. 3-5. sz. alatt.

Aktuális lapszámunk rejtvényének megfejtését
2013. november 10-ig, levelezőlapon kérjük postára adni.
Levélcím: Völgységi Önkormányzatok Társulása 7151 Bonyhád Pf. 56
Ne felejtsek megadni telefonos elérhetőségüket is!

Szeretné egy rövid interjúban ingyenesen bemutatni vállalkozását?
Kérjük, jelentkezzen a 06-20/466-2277-es telefonszámon.